

Israel: Dyp politisk krise og store protester

Rekordmange mennesker, flere hundre tusen, har protestert i Israel de siste månedene mot statsminister Benjamin Netanyahus rettsreform. Demonstrantene mener regjeringen er i ferd med å gjøre Israel til et diktatur.

NRK skriver at arrangørene sier 300.000 samlet seg i demonstrasjoner forrige lørdag. 160.000 skal ha protestert i Tel Aviv. Der har det også blitt sammenstøt med politiet, hvor tusenvis har trosset barrikader, satt fyr på bildekk og slåss med politiet.

Tidligere statsminister Ehud Barak, fra det israelske arbeiderpartiet kaller de nye lovforslagene «diktaturlover» og sier landet opplever «den verste krisa siden Israel ble oppretta». Opposisjonslederen Yair Lapid sier Netanyahu forsøker å «knuse det israelske demokratiet».

NRK skriver: «Vi fryktar verkeleg at vi kan komme til å bli eit fascistisk land. Vi kjempar for landet vårt, for demokratiet, for like rettar for alle, sa ein av demonstrantane i Tel Aviv, den 68 år gamle pensjonisten Ronit Peled, til nyheitsbyrået AFP.»

Benjamin Netanyahu er tiltalt for korrupsjon, og enkelte kritikere hevder det er derfor han søker å ta kontroll over det israelske rettsvesenet med nye lover som skal gi politikerne mer makt over domstolene. Han hevder disse i dag har for stor makt, og vil at regjeringa skal få mer innflytelse på hvem som blir dommere i landet. Han vil gi nasjonalforsamlinga Knesset myndighet til å overstyre vedtak i høyesterett.

Forrige torsdag vedtok nasjonalforsamlingen den første av de nye lovene, som begrenser muligheten til å avsette

statsministeren. Klassekampen skriver: «Striden rundt rettsreformen har eksponert en dyp konflikt i Israel, mellom sekulære og religiøse jøder, sier Dag Tuastad, førstelektor i Midtøsten-studier ved Universitetet i Oslo». Han sier at en splittelse som har ligget latent i landet, nå kommer til overflaten.

Han hevder splittelsen nå eksploderer, og at den historiske samfunnskontrakten i landet oppløses. Klassekampen skriver at Netanyahu den 29. desember 2022 dannet den mest høyrevridde og religiøst konservative regjeringen i Israel noensinne.

Tuastad sier konflikten også handler om økonomi, og at demonstrantene frykter Israel blir mindre attraktivt som et sted å investere. Han sier til Klassekampen: «Hvis du ikke har forutsigbarhet i lovsystemet, vil det ramme teknologisektoren, som står for 50 prosent av eksporten. Middelklassen protesterer fordi de ser at deres velferd er truet, samtidig som de ultraortodokse spiser stadig mer av statsbudsjettet.».

Også deler av militæret er kritiske til lovforslagene, og Tuastad sier det er en konflikt der mellom faglig og politisk ledelse. De er usikre på om de skal lystre høyesterett eller regjeringen, særlig relatert til militært forsvar av bosettere på den okkuperte Vestbredden.

Vi slår til sist fast at Israel slett ikke er noe demokrati, men en illegitim statsdannelse på okkupert jord. Landet er en apartheidstat, hvor palestinske statsborgere i Israel, behandles som annenrangs eller tredjerangs innbyggere. Landet er en stor militarisert garnison, et brohode for yankee-imperialismen i Midtøsten, og en folkemorderisk settler-stat som fortsetter å utvikle sitt folkemord mot det palestinske folket.

Landet har i mange år vært preget av en stadig dypere politisk krise, med stadig skiftende regjeringer og stadige behov for å skrive ut nyvalg. Dette er uttrykk for en vedvarende krise i

landet, som det ikke kommer seg ut av, og som vil skjerpes med økt motstand fra det palestinske folket. En okkupant som utøver fascisme mot millioner av palestinere, kan aldri bli stabil.

Demonstrantenes ledere er ikke mot sionismen – tvert om hevder flere at det er regjeringen som er antisjonistisk. Protestene preges av det israelske flagget, et symbol på sionismen og folkemordet mot palestinerne. Det kommer ingen «løsning» på det palestinske spørsmålet fra Israel, denne må søkes i palestinernes egen kamp. Men konfliktene innad i Israel svekker staten og avslører dens svakhet.

Les mer om Israel:

[*Israel: Ny regjering og nye annekteringer*](#)

<http://arkiv.tjenfolket.no/Sentralt/view/12744-2.html>

Referanser

[Rekordmange protesterte mot rettsreform: – Israel går frå demokrati til diktatur](#)

[Israels forsvarsminister hardt ut mot Netanyahus rettsreform – NRK Urix](#)

[Latent splittelse i Israel | Klassekampen](#)